

Právní stanovisko

AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.

se sídlem Pražská 1321/38a, Hostivař, 102 00 Praha 10,

IČO: 493 56 089

V Praze dne 3. ledna 2019

Právní stanovisko ve věci převodu závodu a jeho dopadů na právní postavení třetích osob

Vážení,

předkládáme Vám právní stanovisko naší advokátní kanceláře k posouzení problematiky ve věci dopadu změny v osobě smluvní strany závazkového právního vztahu na základě převodu závodu do právního postavení (jistoty) druhé smluvní strany, se zvláštním zřetelem na změnu subjektu dodavatele ve smlouvách uzavřených na základě zadávacího řízení.

Na základě tohoto stanoviska jsme dospěli k závěru, že **změna vlastníka závodu nemá vliv na účinnost smluv, ve kterých vystupoval převodce závodu jako dodavatel, a to jak v obecné rovině občanského zákoníku, tak ani ve vztahu k povinnostem vyplývajícím ze zákona o zadávání veřejných zakázek a že tedy obce jakožto smluvní partneři mohou (a musí) nadále pokračovat v plnění závazků založených těmito smlouvami.**

Detailní rozbor problematiky převodu závodu předkládáme níže v tomto stanovisku.

1. K institutu převodu závodu

Obecně ke změně v subjektech závazku je důležité rozlišení, zda změny mají dopad pouze na jeden konkrétní obligačně-právní vztah, či tyto změny dosahují dále. V případech, kdy např. jedna právnická osoba zaniká s nástupcem, který vstupuje do práv a povinností zanikajícího subjektu, přecházejí na novou právnickou osobu veškeré závazky a rovněž veškeré pohledávky jejího právního předchůdce. Zvláštním druhem případu přechodu širokého okruhu práv a povinností, který zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) upravuje, je institut koupě závodu, ve smyslu ust. § 2175 a násl. Občanského zákoníku. Na základě smlouvy o koupi závodu dochází k převodu veškerých pohledávek a dluhů, náležejících k závodu, z prodávajícího na kupujícího. Konkrétně jde tedy o takové dluhy, které vznikly z provozu závodu, nejpozději ke dni jeho prodeje. Občanský zákoník takto sice setrvává při své tendenci velké dispozitivnosti a smluvní svobody, avšak rovněž zakotvuje určité mechanismy, které mají chránit oprávněné zájmy třetích osob, které by potencionálně mohly být realizací tohoto druhu právního nástupnictví dotčeny (typicky zde půjde o věřitele původního subjektu).

Nyní tedy již v aplikaci výše uvedeného na klientem vznesený dotaz je třeba se věnovat jednak charakteru změn v rámci převodu závodu a dále pak jejich případnému dopadu do právní sféry partnerů převodce závodu ze zákaznických smluv. Vzhledem k tomu, že se v některých případech jedná o partnery v postavení veřejných zadavatelů, je třeba problematiku posuzovat i mimo obecnou rovinu civilní, nejen pohledem občanského zákoníku, avšak rovněž pohledem zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zadávání veřejných zakázek“).

2. Ochrana třetích osob při převodu závodu

Z pohledu občanského práva tedy má převod závodu, jak již bylo naznačeno výše, ty následky, že nabyvatel, v zásadě bez dalšího, vstupuje jednak do obecných vztahů na místo převodce coby dlužníka vůči jeho věřitelům a současně coby věřitele vůči jeho dlužníkům a jednak rovněž vstupuje na místo převodce i do pracovněprávních vztahů coby zaměstnavatel. Zákon samozřejmě připouští i výjimky, a to jednak s ohledem na vyloučení některých věcí z převodu závodu na základě výslovného ujednání převodce a nabyvatele a jednak například s ohledem na samotnou podstatu některých nehmotných věcí. Takovými nehmotnými věcmi, které se se závodem nepřevádějí, je například obchodní firma, či práva z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, u nichž to vyplývá z jejich povahy, popřípadě, u nichž takový převod vylučuje smlouva, na základě které byla tato práva převodci závodu poskytnuta. Naopak dluhy na závodu váznoucí z převodu vyloučit nelze. **S ohledem na charakter převodu, co do rozsahu převáděných prvků, se lze přiklonit k názoru, že převod závodu má charakter univerzálního právního nástupnictví.**

Jak bylo již zmíněno výše, takovéto vymezení převodu závodu bez dalšího, by skýtalo některá rizika právě pro smluvní partnery převodce. Nežádoucím dopadům do právního postavení smluvních partnerů převodce zákon předchází v zásadě ve dvou rovinách. První z nich je možnost věřitele, u kterého by v souvislosti s převodem závodu došlo ke zhoršení dobytosti jeho pohledávky za převodcem, aby se u soudu domáhal neúčinnosti převodu závodu vůči jeho osobě, a to v subjektivní lhůtě jednoho měsíce od chvíle, kdy se o převodu závodu dozvěděl, nejpozději pak do tří let ode dne, kdy k převodu došlo. V druhé rovině pak je na postavení věřitelů převodce pamatováno v tom smyslu, že úplné osvobození se převodce od dluhů vůči věřitelům je vázáno na aktivní jednání těchto věřitelů v podobě poskytnutí souhlasu s převodem. **Pro případ kdy takový souhlas dán není, je pak**

situace pro věřitele převodce taková, že převod závodu vůči němu účinný je a jeho primárním dlužníkem je nabyvatel závodu. Když však nabyvatel nebude schopen dluhy věřitelů plnit, jsou věřitelé oprávněni s požadavkem na uspokojení svých pohledávek nastoupit na převodce závodu tak, jako před uskutečněním převodu závodu.

3. Převod závodu z hlediska závazků vzniklých na základě zadávacích řízení

Důsledky převodu závodu a s ním související právní nástupnictví v právech a povinnostech týkajících se onoho závodu je však, vzhledem k charakteru některých smluvních partnerů nacházejících se v pozici veřejného zadavatele, v klientem zadaném případě třeba posoudit i optikou zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, zejména s ohledem na ustanovení § 222 tohoto zákona. Toto ustanovení pamatuje na případy, kdy dojde k podstatné změně závazku ze smlouvy, uzavřené na základě zadávacího řízení, dle zásad zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel je pro takový případ ze zákona povinen provést nové zadávací řízení. Dále zákon rozvádí situace, které se rozumí podstatnou změnou závazku, přičemž, aplikováno na klientův případ, tak konstatuje u změny v subjektu v osobě dodavatele. V tomtéž ustanovení tedy je však rovněž připuštěno několik výjimek, kdy nahrazení subjektu dodavatele je možné bez dalšího a tedy bez nutnosti vedení nového zadávacího řízení. Výjimkou je jednak situace, kdy záměna strany smluvního závazku na straně dodavatele je důsledkem právního nástupnictví a dále pak i přímo důsledkem převodu závodu dodavatele. **V těchto případech nutnost nového zadávacího řízení nenastupuje a do práv a povinností ze smlouvy vstupuje nabyvatel automaticky. Jak již bylo uvedeno výše, je převod závodu v posuzovaném případě právním nástupnictvím. Nadto však, pro odstranění případných aplikačních nejasností, staví zákon situaci najisto tím, že převod závodu výslovně mezi výjimky z nutnosti vedení nového zadávacího řízení řadí. Pro uplatnění této výjimky pak zákon požaduje splnění logického předpokladu na straně nového dodavatele. Tím je, že nahrazení jednoho dodavatele druhým je možné pouze za podmínky, kdy i nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení.**

4. Shrnutí

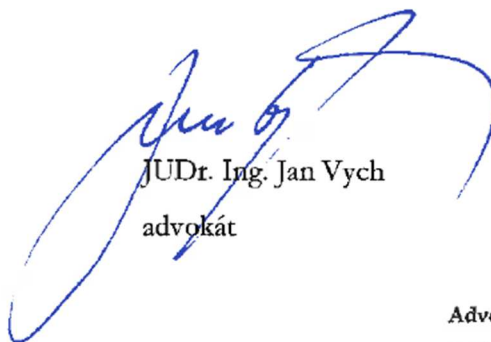
S převodem závodu mimo smlouvou vyčtených příslušeností závodu, přecházejí veškerá práva a povinnosti vzniklá z provozu závodu kde dni jeho prodeje, kdy případní věřitelé převodce ve vztahu k provozu závodu jsou chráněni proti nepříznivým dopadům změny v osobě jejich dlužníka zákonem ručením. Ohledně smluv uzavřených s veřejnými zadavateli nemá změna zásadní dopad do právní sféry zákona o zadávání veřejných zakázek, jelikož nabyvatel závodu je právním nástupcem výslovně naplňujícím případ, kdy není při změně subjektů smlouvy třeba realizovat nové zadávací řízení.

Lze tak uzavřít, že změna vlastníka závodu nemá vliv na účinnost smluv, ve kterých vystupoval převodce závodu jako dodavatel, a to jak v obecné rovině občanského zákoníku, tak ani ve vztahu k povinnostem vyplývajícím ze zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek a že tedy obce jakožto smluvní partneri mohou (a musí) nadále pokračovat v plnění závazků založených těmito smlouvami.

Jediné omezení znemožňující pokračování v plnění daných smluv by mohlo vyplývat z případné existence výslovného smluvního ujednání obsaženého v příslušných smlouvách, podle kterého může obec smlouvu ukončit v případě, že na straně dodavatele dojde k prodeji jeho závodu jinému subjektu. Není-li v příslušné smlouvě

takovéto ustanovení, je možno v plnění smlouvy pokračovat.

S pozdravem

JUDr. Ing. Jan Vych
advokát

AKV

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6 | 120 00 Praha 2 | tel: 222 517 466 | fax: 222 517 478
www.ak-vych.cz | email: office@ak-vych.cz | IČ: 02272032